

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Neurologijos ir neurochirurgijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Periferinės nervų sistemos ir neurorauemeninės ligos 7 kreditai (189 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	1	6
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas žodžiu, pateikiami penki klausimai.			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Suteikti doktorantui teorines žinias apie periferinės nervų sistemos (PNS) ir neurorauemenines ligas, jų diagnostiką ir gydymo metodus, taip pat apie periferinės nervų sistemos ar neurorauemenine liga sergančio paciento ištyrimo ypatumus.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<i>Įvadas</i> PNS ir neurorauemeninių ligų klasifikacija. PNS anatomija: šaknelės, rezginiai, periferiniai nervai, neurorauemeninės jungties struktūra ir funkcionavimas, pažeidimo tipai, raumenų sandara ir funkcionavimas, pažeidimo tipai. Nervinio impulso plitimo fiziologija ir patologiniai pokyčiai. Motorinio vieneto samprata. Paciento sergančio PNS ar neurorauemeninė liga ištyrimo ypatumai. <i>Elektroneuromiografijos (ENMG) tyrimas</i> Elektromiografija, nervinio impulso plitimo tyrimai, neurorauemeninės jungties tyrimai. Reikšmė diagnozuojant PNS ir neurorauemenines ligas, tyrimų metodai, pagrindiniai normalūs ir patologiniai radiniai. Elektroneurografija – sensorinių ir motorinių nervų tyrimas, aksoninis ir demielinizuojantis nervo pažeidimas, lokalus ir difuzinis nervų pažeidimai. Elektromiografija – raumenų pakitimai dėl pirminio jų pažeidimo, neurogeninio raumenų pažeidimo požymiai. Ritminė nervo stimuliacija, presinapsinis ir posinapsinis pažeidimo tipai. Elektroneuromiografijos radiniai sergant mononeuropatija, polineuropatija (skirtumai tarp aksoninės ir demielinizuojančios, ūminės ir lėtinės), motoneurono liga, miopatija. <i>Polineuropatijos</i> Epidemiologija, klinikiniai požymiai, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, profilaktika, prognozė. Ūminė (Guillain-Barre sindromas) ir lėtinė uždegiminė demielinizuojanti polineuropatija. Paveldėtoji motorinė ir sensorinė neuropatija (Charcot-Marie-Tooth liga) tipai, genetinės diagnostikos galimybės. Lėtinės įgytosios polineuropatijos: diabetinė, alkoholinė, kitos toksinės, metabolinės, uždegiminės polineuropatijos. Diabetinės polineuropatijos klasifikacija, patogenezė, diagnostiniai kriterijai, patogenetinis ir simptominis gydymas, prognozė. Alkoholinės polineuropatijos klasifikacija, patogenezė, diagnostiniai kriterijai, patogenetinis ir simptominis gydymas,				

prognozė. Polineuropatijos, susijusios su onkologine liga: dėl pašalinių vaistų poveikio, paraneoplastinės. Polineuropatijos dėl mitybos nepakankamumo. Kritinių būklių polineuropatija - diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, ENMG tyrimas, gydymas, profilaktika, prognozė.

Pleksopatijos

Epidemiologija, klinikiniai požymiai, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, profilaktika, prognozė. Parsonage-Turner sindromas.

Mononeuropatijos ir tuneliniai sindromai

Dažniausi kanalų (riešo, alkūnės) sindromai - epidemiologija, klinikiniai požymiai, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, profilaktika, prognozė. Indikacijos operaciniam gydymui. Retesnės kompresinės ir tunelinės neuropatijos (parastetinė meralgija, šėivinio nervo neuropatija, krūtinės atvaros sindromas). Galvinių nervų (veidinio, trišakio) neuropatijos: paplitimas, priežastys, diagnostika, gydymas, prognozė.

Neuroraumeninės jungties ligos

Miastenija: epidemiologija, klinikiniai požymiai, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė. Miastenija ir nėštumas. Acetilcholinesterazės inhibitoriai, imunosupresinis gydymas. Miastenija ir užkrūčio liaukos patologijos ryšys, indikacijos timektomijai. Miasteninė krizė, jos gydymas – gydamosios aferezė, intraveniniai imunoglobulinai, dirbtinė plaučių ventiliacija. Lambert-Eaton'o miasteninis sindromas, klinikiniai ir elektrofiziologiniai skirtumai nuo miastenijos. Kiti reti neuroraumeninės jungties pažeidimai - toksinai, medikamentai.

Motoneurono ligos

Motoneurono ligų paplitimas, klasifikacija. Šoninė amiotrofinė sklerozė (ŠAS): epidemiologija, klinikiniai požymiai, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė. Dirbtinė plaučių ventiliacija sergant ŠAS. Etinės problemos gydant pacientą, sergantį ŠAS, ir bendraujant su jo šeima. Kiti motoneurono pažeidimo sindromai. Spinalinės raumenų atrofijos, paplitimas, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė. Popoliomielitinis sindromas: paplitimas, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė.

Pirminės raumenų ligos

Raumenų distrofijos: epidemiologija, klinikiniai požymiai, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė. Raumenų histologinis tyrimas. Genetiniai tyrimai sergant raumenų ligomis, genetinio konsultavimo tikslai ir reikšmė. Dažniausios (Duchenne, Becker'io, veidmentės-žasto, galūnių ir juosmens) raumenų distrofijos. Širdies pažeidimas sergant raumenų distrofijomis. Raumenų ligos su miotonijos sindromu (Tomseno miotonija, miotoninė raumenų distrofija): paplitimas, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė. Mitochondrinės miopatijos: paplitimas, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė. Metabolinės ir kaupimo ligos su miopatijos sindromu. Periodiniai paralyžiai (hipokaleminis, hiperkaleminis, normokaleminis): paplitimas, klasifikacija, diagnostiniai kriterijai, diferencinė diagnostika, paraklininiai tyrimai, gydymas, prognozė.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Klinikinė neurologija. Red. V.Budrys. 2-as leid. Vilnius, Vaistų žinios, 2009.
2. A.Ropper, M.Samuels, J.Klein, S.Prasad. Adams and Victor's Principles of Neurology. McGraw-Hill. 11th ed., 2019.

3. Uргentinė neurologija. Red. V. Budrys. Vilnius, Vaistų žinios, 2011.
4. Peripheral Neuropathy. Continuum. Lifelong learning in neurology. Miller AE, ed. 2012, Vol. 18, No 1.
5. Gries FA, Cameron NE, Low PA, Ziegler D. Textbook of diabetic neuropathy. Stuttgart: Thieme, 2003.
6. Addington J, Freimer M. Chemotherapy-induced peripheral neuropathy: an update on the current understanding. F1000Res. 2016 Jun 22;5. doi: 10.12688/f1000research.8053.1. eCollection 2016.
7. Said G. Peripheral Neuropathy & Neuropathic Pain: Into the Light. - 1st ed. - Malta: Guttenberg Press Ltd., 2015.
8. Textbook of peripheral neuropathy/ed. Donofrio PD. -1st ed.- Bradford&Bigelow, Demos Medical Pub. LLC, 2012.
9. A Look into Myasthenia Gravis/ ed. Pruitt JA. InTech, 2012 . doi: 10.5772/124
10. Emery AE. Muscular Dystrophy: The Facts. Oxford University Press, 2008.
11. Kinsley L, Siddique T. Amyotrophic Lateral Sclerosis Overview. In GeneReviews/ Pagon R, editor-in-chief. Last Revision: February 12, 2015.
12. Muscle disease. Pathology and genetics/ ed. Goebel HH, Sewry CA, Weller RO. -2nd ed. Willey- Blackwell, 2013.
13. Europos neurologų draugijų federacijos/Periferinių nervų draugijos nuorodos apie lėtinės uždegiminės demielinzuojančios poliradikuloneuropatijos diagnostiką ir gydymą. EFNS/PNS darbo grupės pranešimas. Neurologijos seminarai 2008;12(35):46.

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Aušra Klimašauskienė (asist. dr.).
2. Gintaras Ferdinandas Kaubrys (prof. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė